

Vladislav Milanov

(Bulgaria, Sofia University St. Kliment Ohridski)

From the error to the perfect communication

Elena Hadzhieva, Reni Manova and Vesela Shushlina. Bulgarian language as a foreign. Error types in production and translation of text. Sofia: Sofia University Press, 2019, 238 p.

Abstract: The new book *Bulgarian language as a foreign. Error types in production and translation of text* is a modern research in the field of applied linguistics. The main aim of the book is to describe the most common errors, made by the foreign students in written and spoken discourse. The procedure for error analysis is spelled out and it is as follows: a corpus of language is selected, the errors are identified, the errors are classified, and the errors are explained and finally evaluated. Error analysis provides important information about interlanguage of the foreigners and the process of acculturation to the new language environment, which involves developing an understanding of the systems of thought, beliefs and emotions.

Владислав Миланов

(България, СУ „Св. Климент Охридски“)

От грешката към съвършената комуникация

Елена Хаджиева, Рени Манова и Весела Шушлина. Български език като чужд. Типове грешки при създаване и превод на текст. София: „УИ Св. Климент Охридски“, 2019, 238 с.

Книгата „Български език като чужд. Типове грешки при създаване и превод на текст“ с автори Елена Хаджиева, Рени Манова и Весела Шушлина е комплексно изследване на българската реч на чуждестранни студенти и специализанти от СУ „Св. Климент Охридски“.

Книгата се състои от три части, изводи (нова класификация на грешките), библиография.

В първата част „Грешката като проява в междинния език на изучаващите чужд език. Типове класификации“ са систематизирани дефинициите на грешката като проява в продукцията на обучаваните, като са представени най-често допусканите грешки при изучаването на английския и руския език като чужд.

Във втората част „Грешки в процеса на обучението по български език като чужд“ са описани резултатите от анкетното проучване, проведено с чуждестранни студенти и специализанти, като са анализирани интерферентните грешки, грешките при

превод, текстовите грешки (морфологични, синтактични, стилистични), фразеологичните грешки, както и трудностите при употребата на етикетните единици.

Направеният анализ в третата част „Езици в контакт – партньорство и равнопоставеност“ показва, че основно грешките на чужденците, изучаващи български език, се проявяват при членуването, употребата на местоименията, на бройната форма, при съвместната употреба на глаголното време. Предложени са няколко типови упражнения, които може да се прилагат, за да се преодолеят най-често допусканите отклонения.

Основен принос на монографията е изработването на нова класификация на допусканите грешки в продукцията на чужденците. Новата класификация, освен вече обособяваните от изследователите отклонения като фонетични (произносителни), морфологични, лексикални, синтактични грешки, включва описването на интерферентните грешки и на преводните грешки, като се отчитат спецификите на писмения и устния превод. Също така се представят грешките при усвояването на новите български фразеологизми от чужденци. Прави се анализ на отклоненията при използването на етикетните формули за **б л а г о д а р н о с т**, **и з в и н е н и е**, **к о м п л и м е н т**. Проследяват се и грешките при построяването на писмен наративен текст. Прави се описание на стилистичните неточности.

Съвременните тенденции в лингводидактиката са свързани с прилагането на комуникативния подход. Преди всичко обучението се осъществява в обстановка на реални ситуации, които пораждат езикова комуникация. Така обучаваният е естествено мотивиран да общува на изучавания език. Откроява се конструктивизмът като епистемическа алтернатива на обективизма в образованието. За да се формира комуникативна компетентност у обучаваните обаче и те да могат свободно да се изразяват на български език, следва да бъдат преодолените грешките в междинния им език. Преди това обаче отклоненията трябва да бъдат описани и анализирани, както и да бъдат предложени начини за отстраняването им – упражнения, разговорни практики и др.

Изследването на допусканите грешки в продукцията (устна и писмена) на чуждестранните студенти, изучаващи български език, е особено важна задача в полето на приложната лингвистика. В чуждоезиковата методика се е утвърдило схващането, че основни показатели за определянето степента на познанието на чужденците за езика, са броят и видът на допусканите от тях грешки.

Анализът на грешките при създаването на текста се изразява в поставянето на дидактическа задача за създаването на текст по модела на т.нар. ненаправлявано писане (unguided writing), т.е. студентите самостоятелно организират написването на съчиненията си, намеса се проявява единствено в поставянето на темата, като не се дават инструкции и указания в хода на работата.

Проведеното проучване за създаването на текст- наратив, по метода на неуправляваното писане, е осъществено с чужденци, изучаващи български език, в СУ „Св. Климент Охридски“. Те принадлежат към славянската езикова група – източнославянска (руснаци и украинци) и южнославянска подгрупа (сърби и македонци).

Анкетите, които студентите от славянската и балканската група попълват, за да се установи доколко владеят българските етикетни единици, се състоят от няколко компонента. Проверява се умението да се отправя молба, благодарност, покана, да се поднася извинение. Анализът на речевия акт има голямо приложение в чуждоезиковата

методика с оглед на езиковата употреба. Важно е обаче да се отчита, че функциите на даден речев акт може да се преплитат или продуциращият да си е поставил няколко комуникативни задачи.

Книгата „Български език като чужд. Типове грешки при създаване и превод на текст“ е принос за приложната лингвистика, иновативно изследване, в което се отстоява схващането, че овладяването на езика не само позволява успешна професионална реализация в чужда среда, но и осигурява пълноценно взаимодействие с другата култура и досег до нови духовни пространства. Така се поставя въпросът за качеството и изработването на стандартите в обучението по чужд език.